

УДК 314.15: 323(564.3)

*І. В. Алексєнко**доктор політичних наук, професор кафедри філософії і політології
Дніпропетровського державного університету в внутрішніх справах
Міністерства внутрішніх справ України*

ЗМІНИ В МІГРАЦІЙНІЙ ПОЛІТИЦІ РЕСПУБЛІКИ КІПР У ПЕРІОД ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Постановка проблеми. Присутність мігрантів у Кіпрі тісно пов'язана зі швидким економічним зростом країни, особливо після 1974 року, якому посприяли різноманітні внутрішні фактори. Тим не менш, впродовж багатьох років державна політика відносно влаштування на роботу іммігрантів залишалася стримуючою. Однак починаючи з 1990-х років, сповільнений, у порівнянні з минулими роками, економічний зріст, зростання інфляції, тиск роботодавців щодо зменшення плати за робочу силу та страх перед майбутньою інфляційним тиском призвели до залучення «іноземної» робочої сили. Іншим вирішальним фактором було низьке безробіття, а також повне та стабільне працевлаштування для робочих Кіпру. У 2000 році було встановлено, що загальна кількість мігрантів, які легально проживали та працювали на Кіпрі, складало 179 547 чоловік, порівняно з 43 805 чоловік у 1990 році [1]. Метою даної статі є освітлення змін у формуванні міграційної політики Республіки Кіпр у період євроінтеграції.

Мета – розглянути питання змін у міграційній політиці Республіки Кіпр у період євроінтеграції, які призвели до відповідних законодавчих змін.

Виклад основного матеріалу. Як правило, робітники-мігранти влаштовуються на ручні, не потребуючі багато вмінь та професійних навичок, низькооплачувані робочі місця, до яких кіпріоти не проявляють інтересу. Більш того, значна кількість іммігрантів була влаштована на роботи загалом сезонного характеру, часто в надзвичайно несприятливих умовах. Як результат цього, вони можуть бути змушені знаходитися в умовах ізоляції, або мати обмеження щодо перебування в деяких місцях, як, наприклад, хатні працівники. Основними країнами з яких приїздять працівники-мігранти є Молдова, Румунія, Болгарія, Ліван, Сирія, Йорданія, Єгипет, Шрі-Ланка, Індія та Філіппіни, а також і Україна [2].

Політика з працевлаштування іммігрантів продовжує характеризуватися нестійкістю та «гнучкістю». Раніше фахівці вважали, що перебування мігрантів у Кіпрі – це тимчасове явище, й тому не робилося ніяких зусиль щодо залучення їх активної участі та повної їх імміграції до ринку робочої сили та соціального життя країни. Законодавство, що регулює питання імміграції це Закон «Про іноземців та імміграцію», розділ 105, з поправками. Закон загалом регулює питання з відмовами нелегальним іммігрантам в'їжджати у Республіку Кіпр. Цей Закон доповнений «Положенням про іноземців та імміграцію», 1972 року, з поправками, і «Положення про іноземців та імміграцію», яке освітлює питання надання віз, від 2004 року. Законодавство Кіпру передбачає цілу низку видів імміграційних статусів, першочергово окреслюючи різницю між представниками країн третього світу та представниками країн

третього світу, членами сімей яких є представники європейських держав. У межах першої категорії, існуюче законодавство запроваджує різні режими перебування на острові для членів сімей, для працевлаштованих, для тих, що знайшли собі роботу самостійно, та для студентів. Варто зазначити, що національна політика спрямована на запобігання тривалому перебуванню людей із країн третього світу на Кіпрі. Дозволи видаються на короткостроковій основі, їх тривалість залежить від роду заняття і на даний час може поновлюватися на термін не більш чотирьох років (до недавнього часу дозволи закінчувалися через шість років). Національна віза повинна бути видана консульським представництвом Республіки Кіпр раніше за прибуття іммігранта. Однак Розділ 9 Закону «Про іноземців та імміграцію» регулює видання віз на кордонах в якості виключення з загального правила. За виключенням деяких випадків, всі іноземці, що в'їжджають до Кіпру, потребують візи на перебування до 90 днів. Заяви на надання візи повинні бути подані разом із дійсним паспортом до консульства Республіки Кіпр раніше за прибуття до Республіки. Типи візи включають у себе дозволи видані Республікою для: одного чи декількох в'їздів до республіки, на період проживання яких не перевищує трьох місяців за один раз протягом шістьох місяців із моменту в'їзду; для в'їзду один раз або декілька разів для транзитних цілей (інакше кажучи із ціллю потрапити до іншої країни-члену ЄС), віза не перевищує 5 днів для кожного такого разу та транзит через аеропорт. Республіка Кіпр не надає віз на довгий час. Закон «Про іноземців та імміграцію» встановлює порядок видачі віз, до якого входить: інформація, що надається залежно від виду візи що видається; надання гарантій для репатріації та утримання заявника; проведення особистих інтерв'ю з претендентами; вивчення візових заяв та відповідних критеріїв. Більш того, є категорія людей, яким в'їзд до Кіпру заборонений: бідним, душевнохворим, людям, які страждають від інфекційних захворювань, які є небезпечними для здоров'я оточуючих, особам, засудженим за вбивство або інше кримінальний вчинок, який карався позбавленням волі на будь-який строк (ці аспекти змушують компетентні органи вважати мігранта небажаним); людям які займаються проституцією або живуть за рахунок проституції; та будь-яким іншим, яких Рада Міністрів вважає небажаними особами. Тобто віза не надається тим іноземцям, які можуть створити проблеми для суспільно порядку, національній безпеці чи міжнародним відносинам Республіки, якщо тільки імміграційні органи вважають за потрібне дозволити цій людині в'їзд в інтересах суспільства чи держави або це є зобов'язання Республіки на міжнародному

рівні. В якості загального правила всі документи, видані адміністрацією країни, включаючи документи, видані консульствами, є предметом для судового перегляду Верховним Судом Кіпру згідно зі Статтею 146 Конституції. У більшості випадків дозволи на проживання видаються Департаментом міграції та населення Міністерства внутрішніх справ Республіки Кіпр. Процедура видачі дозволів на проживання та перебування також стосується інших адміністративних органів. Закон «Про іноземців на імміграцію» забезпечує встановлення Комісії з імміграційного контролю, яка призначається Радою Міністрів. Іммігрантам, які потрапляють під категорії A-F (Розділ 2.3.2.2), дозвіл на перебування не надається, якщо тільки іммігрант не має діючу рекомендацію видану самою Комісією. Постанови щодо іноземців та імміграцію також забезпечують створення Ради Комітету зі справ іноземців, яка надає поради Міністру внутрішніх справ щодо видачі дозволів на в'їзд, включаючи в'їзд представників країн третього світу задля працевлаштування. Однак будь-яка порада, надана Радою Комітету, не зобов'язує міністра вчинити саме так [3].

Імміграційні органи мають загальне правило попросити будь-яку людину, яка в'їжджає або виїжджає з країни, пройти медичне обстеження, що проводиться медичним працівником, якщо існує підозра, що іноземець страждає від інфекційного захворювання, яке може бути небезпечним для громадського здоров'я. На практиці ця вимога є обов'язковою, якщо імміграційні органи вимагають пройти таке обстеження. Згідно із законом «Про іноземців та імміграцію», розділ 33, іммігранти, які в'їжджають до Кіпру, мають заявити про себе в імміграційному відділенні району, де вони збираються проживати в семиденний строк із дати приїзду для реєстрації, щоб надати органам дійсну інформацію про власну ідентифікацію (тобто паспорт, фотографії, відомості про громадянство).

Згідно з Розділом 18 Закону «Про іноземців та імміграцію» будь-яке рішення імміграційного органу щодо відмови у видачі або поновленні дозволу, порядку депортації або відкликання чи непоновлення реєстрації перебування члена сім'ї – годувальника є предметом для подання звернення до Верховного Суду Кіпру згідно зі статтею 146 Конституції. Під час процедури звернення адміністративні дії повинні бути виконані у 75-денний строк із моменту повідомлення рішення імміграційного органу. Дії не виконуються з відстрочкою, а тимчасова дія може бути припинена після її завершення. Заява на тимчасову дію повинна супроводжуватися додаванням детального свідчення із дійсними фактами з подальшим слуханням, що відбувається у дво-тримісячний термін.

Надання дозволу на тимчасове перебування на користь іноземця є предметом повноважень імміграційного працівника в порту в'їзду, а також може бути предметом для встановлення строків та умов, таких як забезпечення покриття витрат на репатріація іноземця. Дозвіл на тимчасове перебування припиняє свою дію, якщо власник дозволу покидає країну й не повертається в тримісячний термін.

Згідно із законодавством Кіпру можуть надаватися дозволи як на постійне перебування, так і на довго-

строкове. Тим не менш, довгостроковий дозвіл може бути рівносильним до постійного. Наступні категорії осіб можуть отримати імміграційний дозвіл на тимчасове перебування в Республіці:

1) категорія A: особи, що мають намір самостійно знайти роботу в сільському господарстві чи тваринницькому секторі Республіки;

2) категорія B: особи, що мають намір самостійно знайти роботу в шахтарській справі Республіки;

3) категорія C: особи, що мають намір самостійно знайти роботу в бізнесі Республіки;

4) категорія D: особи, що мають намір самостійно знайти роботу в бізнесі Республіки (за різними умовами з категорії C);

5) категорія E: особам, яким запропонована робота не тимчасового типу. Такі люди потребують сертифікат з імміграційного органу, що виконання цієї роботи не призведе до створення невикорисливої конкуренції в категорії зайнятості, в якій особа має намір працювати;

6) категорія F: особам, які отримують непоподатковуваний річний дохід у розмірі 6485 EUR, його дружина – 3072 EUR, та кожен із його утриманців – 3072 EUR [4].

Міністр внутрішніх справ може надавати імміграційний дозвіл для постійного проживання особам, які не входять до жодної з вищезазначених категорій, якщо він вважає, це за потрібне і за умови, що суспільні інтересам не буде шкоди. Дозвіл на імміграцію перестає бути дійсним, якщо власник не прийшов на постійне місце проживання на Кіпрі протягом одного року після надання дозволу. Те саме стосується і тих випадків, коли власник дозволу не може брати участь або продовжувати займатися тією діяльністю, для якої він має дозвіл. А також дозвіл на постійне проживання втрачає чинність, якщо його власник залишається за межами Республіки впродовж двох років.

Відповідно до Розділу 18 Закону «Про іноземців та імміграцію» Комітет із питань контролю за імміграцією надає статус постійного мешканця ЄС громадянам із третього світу, які постійно проживали в Республіці протягом п'яти років безпосередньо перед поданням відповідної заявки. Існують деякі винятки із цього, якщо заявник: проживає в Республіці для проведення навчання або професійного навчання; має право перебувати в державі-члені на підставі тимчасового захисту; або проживає винятково з тимчасових причин, такі як «au pair» чи сезонний працівник. Періоди відсутності з території Республіки не повинні перевищувати зазначений п'ятирічний період і враховуються для його обчислення, якщо вони менше, ніж шість місяців поспіль, і не перевищують десяти місяців упродовж п'ятирічного періоду. Крім того, громадянин третьої країни повинен відповідати всім наступним умовам: мати стабільні та регулярні фінансові ресурси, достатні для підтримки себе та членів їх сімей; мати медичне страхування; не являти собою загрозу громадському порядку та безпеці; і не мають місця проживання за фальшивим поданням документів (Закон «Про іноземців та імміграцію», розділ 18I).

Іноземці, які є членами сім'ї громадянина ЄС, мають право супроводжувати або приєднуватися до нього, якщо громадянин ЄС має право проживання на території Кіпру на термін більше, ніж три місяці, і

він задовольняє такі умови: він є працівником або самозайнятою особою в Республіці, він є працівником приватного або державного закладу, який є акредитований або фінансується Республікою, наприклад: проходження курсу навчання, включаючи професійну підготовку; або має достатньо ресурсів для себе та членів своєї сім'ї, щоб не стати тягарем для системи соціальної допомоги Республіки на період їхнього проживання; а також, має комплексне медичне страхування.

Законодавство визначає таких «членів сім'ї» громадянина ЄС: його дружину; партнера, з яким він має зареєстроване партнерство; його безпосередні нащадки, які не досягли віку 21 року або є утриманцями і його залежних прямих родичів у висхідній лінії, а також заробітчани його чоловіка / дружини або зареєстрованого партнера. Тим не менше, тільки чоловік / дружина, зареєстрований партнер та будь-які залежні діти мають право на проживання як члени сім'ї студента ЄС (незалежні безпосередні родичі у висхідній лінії). Міграційний орган миттєво видає карту проживання після сплати комісії в при поданні відповідної заявки. Відповідно до статті 13 Закону «Про іноземців та імміграцію» карта перебування дійсна протягом п'яти років із дня видачі або на передбачуваний період проживання громадянина ЄС, якщо цей термін менше п'яти років. Окрім права на проживання на Кіпрі, чоловік / дружина та діти мають право брати участь у будь-якому зайнятості або самостійному працевлаштуванні будь-де на території Кіпру, навіть якщо вони не є громадянами ЄС. Відповідно до статті 14 Закону «Про іноземців та імміграцію» члени сімей громадян ЄС, які не є громадянами однієї з держав-членів та мають законне громадянство ЄС у Республіці протягом п'яти років, мають право на постійне проживання там.

З метою реалізації права на возз'єднання сім'ї з громадянами третіх країн розділ 18LV Закону «Про іноземців та імміграцію» передбачає, що спонсор повинен:

- 1) проживати законно в Республіці на період не менше двох років;
- 2) мати житло, яке вважається відповідним до рівня проживання інших родин у тому ж регіоні та відповідає встановленим загальним стандартам охорони здоров'я та безпеки;
- 3) мати медичне страхування для всіх ризиків, які, як правило, мають громадянами Республіки як для себе, так і для членів його сім'ї;
- 4) мати стабільні та регулярні ресурси, достатні для підтримки себе та членів своєї сім'ї, без звернення до системи соціальної допомоги Республіки.

Якщо спонсор має дозвіл на проживання на термін більше одного року та має перспективи отримання права постійного проживання в Республіці, імміграційний орган дозволяє в'їзд та проживання в Республіці громадян третіх країн: дружина спонсора (за умови, що шлюб відбувся щонайменше за рік до подання заявки на возз'єднання сім'ї) та неповнолітніх дітей спонсора та його дружини. Члени сім'ї іноземця, які користуються такими правами і можуть перебувати у статусі довгострокового або постійного резидента, включають: подружжя спонсора, за умови, що шлюб відбувся щонайменше за

один рік до подання заявки; неповнолітні діти спонсора та його дружини; і батьки спонсора, якщо вони прямо та повністю залежать від нього. Крім того, членам сім'ї надаються рівні права на зайнятість та самозайнятість як і довгостроковим резидентам, або постійно перебуваючим мешканцям, які їх підтримують. Ніякі права на в'їзд та проживання не надаються неодруженому партнеру із країни третього світу, з яким спонсор має належним чином засвідчені стабільні довгострокові відносини, а також громадянину країни третього світу, який зобов'язаний спонсору зареєстрованим партнерством. Вони також не надаються неповнолітнім дітям таких осіб (у тому числі усиновленим дітям) або дорослим дітям таких осіб, які об'єктивно не можуть забезпечити свої власні потреби у зв'язку з їх станом здоров'я. Заява на в'їзд та проживання в цілях возз'єднання сім'ї повинна бути зроблена за спеціальною формою, передбаченою Додатком III Закону, і супроводжуватися платою разом із документальними свідченнями, що підтверджують сімейні відносини. Дозвіл на проживання, виданий членам сім'ї спонсора, спочатку дійсний на один рік, але може бути продовжений. У будь-якому випадку його тривалість не може перевищувати терміну дії дозволу на проживання спонсора [5].

Висновки. Отже, зміни в міграційній політиці Республіки Кіпр у період євроінтеграції та відповідні зміни в законодавстві привели до збільшення потоку мігрантів до острова як із країн Європейського Союзу, так і з третіх країн. Вже у 2011 році іноземних мігрантів на Кіпрі було 179 547 чоловік, з них з ЄС – 112 424, а з третіх країн – 67 123, із них із України – 3 023 чоловік. У 2013 році іноземців в Республіці Кіпр було 208 313 чоловік. [1]. Таким чином, Кіпр став другою країною в ЄС після Люксембургу за кількістю іноземних мігрантів [6].

Література

1. Migration profiles. [Electronic resource] / Mode of Access: <https://esa.un.org/migmgprofiles/indicators/files/Cyprus.pdf>.
2. Mapping discriminatory landscapes in Cyprus: ethnic discrimination in the labour market and education. [Electronic resource] / N. Trimikliniotis, C. Demetrou. – Mode of Access: http://symfiliosi.org/wp-content/uploads/2013/04/WP1.Cyprus-_MAPPING-DISCRIMINATORY-LANDSCAPES-%CE%99%CE%9D-CYPRUS-ETHNIC-DISCRIMINATION-IN-THE-LABOUR-MARKET-AND-EDUCATION.pdf.
3. Aliens and Immigration Regulations, 1972 [Electronic resource] / Mode of Access : <http://www.refworld.org/docid/3ae6b4df30.html>.
4. Civil Registry and Migration Department. Migration Section. Immigration permits/ [Electronic resource] / Mode of Access: <http://www.moi.gov.cy/moi/CRMD/crmd.nsf/All/044601A0B7CE6062C2257D2C0037F93F?OpenDocument>.
5. Aliens and immigration (amending) law. [Electronic resource] / Mode of Access: http://www.infobuscycy.eu/resources/legislation/Legislation-02_EN.pdf.
6. Cyprus has second-biggest foreign population in percentage terms across EU. CyprusMail./ [Electronic resource] / Mode of Access: <http://cyprus-mail.com/2015/12/20/cyprus-has-second-biggest-foreign-population-in-percentage-terms-across-eu/>.

Анотація

Алексєенко І. В. Зміни в міграційній політиці Республіки Кіпр у період євроінтеграції. – Стаття.

Стаття розглядає питання змін у міграційній політиці Республіки Кіпр у період євроінтеграції, які призвели до відповідних законодавчих змін. Підйом економіки Кіпру в 1980–1990 призвів до змін у законодавстві, які дозволили працевлаштування представникам країн третього світу. Тоді це було основою причиною змін у міграційній політиці, тому що до 1990 року міграційна політика була обмежувальною. Інтеграція країни до Європейського Союзу вимагала відповідних змін у національному законодавстві, а це призвело до збільшенні кількості мігрантів, а потім їх подальшої інтеграції в кіпрське суспільство. Закон «Про іноземців та імміграцію» (1972 р.) регулює основні правила в'їзду, перебування в Республіці Кіпр, а також вимоги щодо отримання кіпрського громадянства. Статистичні дані підкреслили, що європеїзація міграційної політики призвела до збільшення кількості іноземних мігрантів, як громадяни країн третього світу, так і громадяни країн Євросоюзу, на Кіпрі, починаючи з 1990 року.

Ключові слова: міграційна політика, Закон «Про іноземців та імміграцію», громадяни країн третього світу, громадяни країн Євросоюзу, європеїзація.

Аннотация

Алексеевко И. В. Перемены в миграционной политике Республики Кипр в период евроинтеграции. – Статья.

В статье рассмотрены актуальные вопросы изменений в миграционной политике Республики Кипр в период евроинтеграции, что привело к соответствующим изменениям в национальном законодательстве. Стремительный подъем экономики Кипра в 1980–1990 гг. привел к переменам в миграционной политике, которые разрешили трудоустройство гражданам стран третьего мира. Тогда это были основные причины изменения миграционной политики, которая до 1990 года имела ограничительный характер. Интеграция страны в Европейский Союз требовала определенных правок национального законодательства, что привело к увеличению количества мигран-

тов на острове. Закон «Об иностранцах и иммиграции» (1972 г.) с дальнейшими правками регулирует основные правила въезда, пребывания в Республике Кипр, а также требования к получению кипрского гражданства. Статистические данные проиллюстрировали, как европеизация миграционной политики Республики Кипр привела к увеличению количества иностранных мигрантов, как граждан третьих стран, так и граждан стран Евросоюза, в Республике Кипр, начиная с 1990 года.

Ключевые слова: миграционная политика, Закон «Об иностранцах и иммиграции», граждане стран третьего мира, граждане стран Европейского Союза, европеизация.

Summary

Alekseenko I. V. Changes of the migration policy of the Republic of Cyprus while the integration in European Union. – Article.

The article sets out to examine the changes of migration policy of the Republic of Cyprus while the integration into European Union. The current legislation for the employment of the third country nationals was associated with the economic growth in the 1980s and 1990s. This was the basic reason for radical change of migration policy in 1990 which allowed migrant workers in Cyprus. Before 1990 immigration policy was restrictive. It was mentioned the integration of the Republic of Cyprus to the European Union demanded according changes of the national legislation, thus Europeanization of the migration policy led to the increasing of the number of migrant, and their further integration to the Cypriot society. Basically, the Aliens and Immigration Law (1972) that changed according to the demands of inner and foreign policy of the Republic of Cyprus regulated the arrival, stay, asylum, and citizenship of the migrants in Cyprus. Joining the European Union let the representatives of the European countries enter the Cypriot society. The article brings out the figures of the official statistics that proves the dramatic growth of the number of migrants in Cyprus since 1990.

Key words: migration policy, Aliens and Immigration Law, third country nationals, European nationals, Europeanization.